

Cíle: žáci se seznámí s romskou literaturou pro děti v podání autorky Tery Fabiánové (1930-2007)

Věková kategorie: 2. – 5. ročník ZŠ

Pomůcky: pro kontext učitele doporučujeme si přečíst medailon Tera Fabiánová a ideálně opatřit si v knihovně knihu Tera Fabiánová: Čavargoš/Tulák (vydání buď nové 2023, nebo původní první z roku 1992); případně na závěr hodiny pomůcky na malování

Čas: 1/2 vyučovací hodiny – 1 hodina

Průřezová témata: žánr próza, romská literatura

Úkoly:

Přečtete žákům 2 krátké ukázky. (U starších ročníků můžete texty okopírovat a rozdat a nechat přečíst žáky – včetně možnosti barevně odlišit v textu jednotlivé postavy a nechat žáky si rozdělit „role“ při čtení).

Úkolem bude, aby žáci sledovali nejen děj, ale zapamatovali si (nebo si písemně poznamenali), **jaká zvířata v ději vystupují a jaké zvíře vše vypravuje?**

Po přečtení si spolu řekněte odpověď. koza, psi, (ukradený kohout)

Kdo si myslí, že je vypravěč, které zvíře? Pes

Pokud se žákům čtení líbilo, může následovat malování psa Čavargoše za předčítání další ukázky (viz doprovodný dokument se scanem další kapitolky)

Ukázka 1:

Ten tvor povídá: „Me, me, me!“ Což v romštině znamená já, já, já.

„To vidím, že seš to ty. Já jsem taky já. Ale jak se jmenuješ?“

„Beži, slavná herečka. Alžběta. Jenom královny se jmenují Alžběta.“

„Kde já jsem jenom tuhle královskou herečku viděl? Už vím! Byla přivázaná u hrušky na tom dvoře, kde jsem ukradnul kohouta. A byla to koza. Povídám jí: „Ty jsi koza, herečko!“

A ona na to: „Aby Tě koza trkla, máš pravdu!

Jsem přeslavná, vyhlášená a světově proslulá koza Beži, tancuju a zpívám a chodí se na mě dívat knížata, baroni a ministři.“

Ukázka 2:

Koukal jsem, jak to velké psisko zdvihá zadní nohu. Otočilo se po mně: „Tak co, dokážeš to jako já?“

Jenomže já neuměl stát na třech nohách, pokaždé jsem uplad. A ti velcí psi se mi směli.

Jen počkejte, já vám ukážu, jaký jsem frajer! Šel jsem ke stromu a opřel se o něj zadní nožičkou, abych neupadl. „Ti píske má za ušima,“ řekl velký pes. „Je to velký inteligent. Z toho jednou něco bude!“ Pak jim jejich páni uvázali řemínky kolem krku a odvedli je domů.

(Obě ukázky z knihy Tera Fabiánová: Čavargoš – Tulák, 2023, s. 21 a s. 85)